I

(Seadusandlikud aktid)

OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 283/2010/EL, 25. märts 2010, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress"

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust [1],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust [2],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt [3]

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjon võttis 7. aprillil 2000. aastal vastu teatise „Kohalik tegevus tööhõive tõstmiseks – Euroopa tööhõivestrateegia kohalik mõõde".

(2) Komisjoni 13. novembri 2007. aasta teatises „Euroopa algatus mikrokrediidi arendamiseks, et toetada majanduskasvu ja tööhõivet" määratleti meetme neli prioriteetset tegevusvaldkonda: õigusliku ja institutsioonilise raamistiku parandamine liikmesriikides; ettevõtlusele soodsama õhkkonna loomine; parimate tavade edendamine ning mikrokrediidiga tegelevatele asutustele täiendava finantskapitali pakkumine. Nimetatud tegevuskava rakendamiseks panid komisjon ja Euroopa Investeerimispank (EIP) 2008. aastal kõigepealt aluse algatusele JASMINE (*Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe* – Euroopa mikrokrediidiasutuste toetamise ühismeede), mille raames nõustatakse muid mikrokrediiti andvaid finantsasutusi kui pangad ning kasutatakse rahastamiseks EIP pakutavat 20 miljoni euro suurust üldsummat.

(3) Komisjoni 24. mai 2006. aasta teatises „Inimväärse töö tagamine kõigi jaoks – ELi panus inimväärse töö tagamise suuniste rakendamiseks kogu maailmas" nenditi, kui oluline on tagada kõigile inimväärne töö, ja seda kinnitati ka Euroopa Parlamendi 23. mai 2007. aasta resolutsioonis inimväärse töö tagamise kohta kõigi jaoks [4].

(4) Pittsburghis 24.–25. septembrini 2009 toimunud G-20 tippkohtumisele järgnenud G-20 juhtide avalduses võeti kohustus parandada vaeste juurdepääsu finantsteenustele näiteks mikrokrediidi kaudu. Juhid võtsid samuti kohustuse luua rahvusvaheline finantsalase kaasamise eksperdirühm, kes vaatleb, milliseid kogemusi on saadud uudse lähenemisega finantsteenuste pakkumisel vaestele, edendab tõhusat reguleerimist ja poliitika kujundamist ning töötab välja standardid rahastamisele juurdepääsu, finantsalaste teadmiste ja tarbijakaitse kohta.

(5) Oma 24. märtsi 2009. aasta resolutsioonis ning soovitustes komisjonile Euroopa algatuse kohta mikrokrediidi arendamiseks, et toetada majanduskasvu ja tööhõivet, nõudis Euroopa Parlament, et komisjon suurendaks oma jõupingutusi mikrokrediidi arendamiseks, et toetada majanduskasvu ja tööhõivet. Lisaks kiitis Euroopa Parlament heaks, et antakse veel 4 miljonit eurot katsemeetme toetuseks, mida tuleb rakendada algatuse JASMINE raames. Euroopa Parlament kutsus komisjoni üles ka kaasfinantseerima eelkõige ebasoodsamas olukorras olevatele gruppidele suunatud mikrokrediidi projekte.

[1] ELT C 318, 23.12.2009, lk 80.
[2] Arvamus on esitatud 7. oktoobril 2009 (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
[3] Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2009. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 8. märtsi 2010. aasta otsus.
[4] ELT C 102 E, 24.4.2008, lk 321.

(6) Tuleb tugevdada liidu ja liikmesriikide jätkuvaid pingutusi suurendada piisavas ulatuses juurdepääsu mikrorahastamisele ja selle kättesaadavust mõistliku aja jooksul, et vastata selle suurele nõudlusele nende hulgas, kes seda praegusel kriisiajal kõige enam vajavad, st isikud, kes on töö kaotanud või keda ohustab töökaotus, kellel on raskusi tööturule sisenemise või sinna naasmisega, samuti sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad või haavatavamad isikud, kes on ebasoodsamas olukorras tavapärasele laenuturule juurdepääsul ja kes soovivad alustada või edasi arendada oma mikroettevõtet, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjad, tehes seda aktiivselt naiste ja meeste võrdseid võimalusi edendades.

(7) Komisjoni 3. juuni 2009. aasta teatises „Ühine kohustus tööhõive tagamisel" rõhutati vajadust pakkuda uut võimalust töötutele ja luua ettevõtluse alustamise võimalused Euroopa kõige ebasoodsamas olukorras olevatele gruppidele, kellel on raskusi tavapärasele laenuturule juurdepääsuga. Lisaks praegustele vahenditele on vaja erimeetmeid, millega veelgi enam tugevdada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, toetades Euroopa Investeerimispanga, Euroopa Investeerimisfondi ja teiste rahvusvaheliste finantsasutuste võetavaid meetmeid, ilma et see piiraks liikmesriikide meetmeid. Seetõttu tegi komisjon ettepaneku uue kogu ELi hõlmava mikrokrediidirahastu (edaspidi „rahastu") loomiseks, et parandada teatavate riskigruppide võimalusi saada mikrokrediiti ning veelgi enam toetada ettevõtluse, sotsiaalse ettevõtluse ja mikroettevõtete arengut. Et rahastu oleks tulemuslik, pikaajalise mõjuga, jõuaks võimalike soodustatud isikuteni ja toimiks nii kohaliku arengu- kui ka majanduspoliitika ennetava osana, võivad liikmesriigid luua riiklikud kontaktpunktid, et edendada, koordineerida, hinnata ja seirata kõiki nende territooriumil asuva rahastu võetavaid meetmeid.

(8) Haavatavamatele isikutele, kes on Euroopa Liidus ebasoodsamas olukorras tavapärasele laenuturule pääsemisel, pakuvad järjest enam mikrorahastamist mitteärilised mikrokrediiti väljastavad asutused, krediidiühistud ja pangad, kes rakendavad ettevõtete sotsiaalse vastutustunde põhimõtet. Rahastu peaks aitama kommertspangandust täiendavaid teenusepakkujaid, tehes mikrorahastamise üha kättesaadavamaks, et rahuldada nõudlust selle praegusel tasemel.

(9) Paljudel juhtudel pakuvad Euroopa Liidus mikrokrediiti kommertspangad ning neist peaksid saama rahastu olulised partnerid, et taastada usaldus laenuturul ning keskenduda peamiselt neile klientidele, kellel puudub laenuvõime.

(10) Käesoleva otsuse alusel mikrokrediiti andvad avalik- ja eraõiguslikud organid järgivad vastutustundlike laenutehingute põhimõtet ja väldivad seega eelkõige eraisikute ja ettevõtete ülelaenamist.

(11) Lisaks raskustele laenuturule pääsemisel on mikroettevõtete loomise ja arendamise peamisi takistusi ka sotsiaalne tõrjutus ja ebakindlus üleminekul töötu või sotsiaalabi saaja staatusest füüsilisest isikust ettevõtjaks. Euroopa mikrorahastamise vahendite abil on võimalik toetada sellise sotsiaalse majanduse struktuure, millega abistatakse tõrjutud inimesi nende taasintegreerumisel ühiskonda ja mis aitavad neil arendada minimaalseid oskusi, mis on vajalikud kestva äriprojekti algatamiseks.

(12) Ühenduse vahendite kasutamine on asjakohane ja vastavuses eespool mainitud Euroopa Parlamendi 24. märtsi 2009. aasta resolutsiooniga. Veelgi enam, kogu ELi hõlmav rahastu tagaks rahvusvaheliste finantsasutuste eraldatavate vahendite sihipärase kasutamise ja hoiaks ära erisuguse lähenemise, suurendades nii kõigis liikmesriikides mikrokrediidi andmist. Et kasutada ära rahvusvaheliste finantsasutuste, eelkõige Euroopa Investeerimispanga ja Euroopa Investeerimisfondi kogemusi, peaks mikrokrediidirahastu põhinema ühisel haldamisel.

(13) Rahastu rahastatavad meetmed peaksid olema ühtsed ja sobima kokku muu liidu poliitikaga ning kooskõlas aluslepingute sätetega ja selle alusel vastu võetud õigusaktidega. Rahastu meetmed ja muud liidu meetmed, eelkõige konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi rahastamisvahendid, algatus JASMINE, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa ühisressursid mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ning Euroopa Sotsiaalfond, peaksid üksteist vastastikku täiendama.

(14) Käesolevas otsuses peaks „väikerahastamine" hõlmama tagatisi, mikrokrediiti, käesoleva otsusega hõlmatud isikutele ja mikroettevõtetele väljastatavat kapitali ja kvaasikapitali, ning mikrokrediit peaks olema defineeritud laenuna, mis on väiksem kui 25 000 eurot. Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovituses 2003/361/EÜ (mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta) [1] on „mikrokrediit" defineeritud laenudena, mis on väiksemad kui 25 000 eurot, ja „mikroettevõte" ettevõttena, milles on vähem kui kümme töötajat, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjad, ning mille aastakäive ja/või aastabilanss on kuni 2 miljonit eurot, ning need määratlused peaksid sobima ka käesoleva otsuse puhul.

[1] ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

(15) Käesolevas otsuses ning kooskõlas liikmesriikide sätetega peaks kasutama mõistet „sotsiaalne mikroettevõte" sellise mikroettevõtte tähenduses, kes toodab kaupu ja teenuseid selgel sotsiaalsel eesmärgil või kes pakub kogukonna liikmetele teenuseid mittetulunduslikul eesmärgil.

(16) Rahastut tuleb rakendada asjakohaste meetmete abil, mis hõlmavad riskijagamist, tagatisi, kapitaliväärtpabereid ja võladokumente, mida mikrorahastajatele pakuvad rahvusvahelised finantsasutused. Rahastu tulemuslikkuse suurendamiseks tuleb selle tööd koordineerida ja teha kooskõlas Euroopa ja riiklike rahastamisvahenditega ning riiklike finantsasutustega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Asutamine

Käesolevaga asutatakse Euroopa tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise mikrokrediidirahastu, mida nimetatakse Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress" (edaspidi „rahastu").

Artikkel 2

Eesmärk

1. Rahastu tagab ühenduse vahendid, millega suurendatakse mikrorahastamise võimalust ja kättesaadavust

a) isikutele, kes on oma töö kaotanud või keda ohustab töökaotus või kellel on raskusi tööturule sisenemise või sinna naasmisega, samuti sotsiaalse tõrjutuse ohus olevatele või haavatavamatele inimestele, kes on ebasoodsamas olukorras tavapärasele laenuturule juurdepääsul ja kes soovivad alustada või edasi arendada oma mikroettevõtet, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjatele;

b) mikroettevõtetele, eriti sotsiaalsetele ettevõtetele, ja mikroettevõtetele, mis võtavad tööle punktis a nimetatud inimesi.

2. Rahastuga pakutakse ühenduse ressursse mikrokrediidi võtmiseks, edendades aktiivselt naiste ja meeste võrdseid võimalusi.

Artikkel 3

Eelarve

1. Liidu eelarvest eraldatakse ajavahemikuks 1. jaanuarist 2010 kuni 31. detsembrini 2013 rahastu tarvis 100 miljonit eurot.

2. Iga-aastased assigneeringud otsustatakse iga-aastase eelarvemenetluse raames, sealhulgas kohaldatakse vajaduse korral eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe [1] punkti 37, või vastavalt muudele selles kokkuleppes ette nähtud vahenditele.

3. Artikli 4 lõike 1 punktis d osutatud abimeetmeteks eraldatav kogueelarve ei ületa 1 % rahastu eelarvest, nagu on sätestatud käesoleva artikli lõikes 1.

4. Rahalise toetusega kaetakse rahastu kõik kulud, sealhulgas artikli 5 lõikes 2 osutatud ühenduse toetust haldavate rahvusvaheliste finantsasutuste halduskulud ning kõik muud abikõlblikud kulud.

Artikkel 4

Abikõlblikud meetmed ja toetusesaajad

1. Rahastu rakendamiseks kasutatakse vajadusest lähtuvalt järgmisi meetmeid:

a) tagatised ja riskijagamisvahendid;

b) kapitaliväärtpaberid;

c) võladokumendid;

d) toetusmeetmed, nagu teabevahetus, järelevalve, kontroll, audit ja hindamine, mis on otseselt vajalikud käesoleva otsuse tõhusaks ja tulemuslikuks rakendamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks.

2. Rahastut võivad kasutada kõik liikmesriikides asuvad riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi avalik- ja eraõiguslikud organid, mis annavad mikrokrediiti isikutele ja mikroettevõtetele liikmesriikides.

3. Et jõuda lõplike toetusesaajateni ning luua konkurentsivõimelisi ja elujõulisi mikroettevõtteid, peavad lõikes 2 nimetatud avalik- ja eraõiguslikud organid tegema tihedat koostööd organisatsioonidega, kes esindavad mikrokrediidi lõplike saajate huvisid, ja eelkõige ESFi toetatavate organisatsioonidega, kes pakuvad lõplikele toetusesaajatele nõustamis- ja koolitusprogramme.

Artikkel 5

Haldamine

1. Komisjon haldab rahastut kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust [2].

[1] ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

[2] EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

2. Et rakendada artikli 4 lõikes 1 nimetatud meetmeid, v.a artikli 4 lõike 1 punktis d nimetatud toetusmeetmeid, sõlmib komisjon rahvusvaheliste finantsasutustega, eelkõige EIPga ja EIFga, kokkulepped kooskõlas nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikliga 53d ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 (millega kehtestatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad) [1] artikliga 43. Need kokkulepped sisaldavad üksikasjalikke sätteid neile asutustele antud ülesannete täitmise kohta, sealhulgas sätteid, millega täpsustatakse vajadust tagada vastastikune täiendavus ja kooskõla olemasolevate Euroopa ja riiklike rahastamisvahenditega ning edendada igakülgset ja tasakaalustatud jaotuvust liikmesriikide vahel.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud kokkulepetes tuleb artiklis 2 ette nähtud eesmärkide täitmiseks ja artiklis 4 ette nähtud meetmete rakendamiseks sätestada ka rahvusvaheliste finantsasutuste kohustus eraldada ressursse ja tulusid, sealhulgas dividende ja tagasimakseid artikli 4 lõike 1 punktides a, b või c osutatud meetmetele, kuue aasta jooksul alates rahastu alustamiskuupäevast.

4. Rahastu sulgemise korral makstakse Euroopa Liidule võlgnetav osa Euroopa Liidu üldeelarvesse.

5. Käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud finantsasutused sõlmivad kirjalikud kokkulepped artikli 4 lõikes 2 nimetatud avalik- ja eraõiguslike mikrokrediidi väljastajatega, sätestades nende kohustused, mille kohaselt nad peavad kasutama rahastu rahalisi vahendeid kooskõlas artiklis 2 sätestatud eesmärkidega ja esitama teabe artikli 8 lõikes 1 osutatud aastaaruannete koostamiseks.

6. Artikli 4 lõike 1 punktis d osutatud toetusmeetmete eelarvet haldab komisjon.

Artikkel 6

Nõuetele vastavus

Rahastu rahastatavad meetmed peavad vastama asutamislepingu sätetele ja selle alusel vastu võetud aktidele.

Artikkel 7

Ühenduse finantshuvide kaitse

1. Komisjon tagab, et käesoleva otsuse alusel rahastatavate meetmete puhul kaitstakse liidu finantshuve pettust, korruptsiooni ja muud ebaseaduslikku tegevust tõkestavate meetmete kohaldamisega, tõhusa kontrollimisega, alusetult välja makstud summade tagasinõudmisega ning juhul, kui tuvastatakse eeskirjade eiramine, mõjusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega kooskõlas nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta, [2] nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest, [3] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta [4].

2. Käesoleva otsuse alusel rahastatavate liidu meetmete puhul on OLAFile antud volitused korraldada inspekteerimisi määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ja määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 alusel liidu õiguse mis tahes sätete rikkumiste, sealhulgas rahastuga seoses ette nähtud lepingulise kohustuse täitmatajätmise puhul, mille on põhjustanud ettevõtja tegevus või tegevusetus, mis põhjendamatu kuluartikli tõttu on kahjustanud või kahjustaks Euroopa Liidu üldeelarvet või mõnda liidu täidetavat eelarvet.

3. Kõik käesoleva otsuse rakendusmeetmed sisaldavad viidet käesoleva artikli lõigetele 1 ja 2 ning neis nähakse eelkõige ette järelevalve ja finantskontroll komisjoni või tema volitatud esindaja poolt ning Euroopa Kontrollikoja tehtavate auditite kaudu, sealhulgas vajaduse korral kohapeal tehtavate auditite kaudu.

Artikkel 8

Aastaaruanne

1. Artikli 5 lõikes 2 osutatud rahvusvahelised finantsasutused edastavad komisjonile rakendamise aastaaruanded, milles esitatakse toetatud tegevused ja selleks eraldatud vahendid, rahaliste vahendite jaotus ja kättesaadavus sektorite ja toetusesaajate lõikes, heakskiidetud või tagasilükatud taotlused, sõlmitud kokkulepped, rahastatud meetmed ja tulemused.

2. Hiljemalt 8. aprilliks 2011 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kvantitatiivse ja kvalitatiivse aruande eelmisel aastal käesoleva otsuse alusel võetud meetmete kohta. Aastaaruanne peab põhinema lõikes 1 osutatud rakendamisaruannetel. Eelkõige peab selles olema esitatud teave rahuldatud või tagasilükatud taotluste, sõlmitud lepingute, rahastatud meetmete, toetusesaajate koguarvu ja liigituse kohta ning summade jaotuse kohta geograafiliselt ja sektorite lõikes.

[1] EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1.

[2] EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

[3] EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

[4] EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

Lisaks peab aastaaruanne sisaldama teavet rahastu mõju ja jätkusuutlikkuse kohta väljendatuna arvudes, kui palju on endiselt hõivatud inimesi ja tegutsevaid mikroettevõtteid rahastu toetusperioodi lõppedes. Lõpuks peab aastaaruanne sisaldama teavet nende meetmete ja teiste liidu meetmete, eelkõige ESFi meetmete vastastikuse täiendavuse kohta.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad pärast kolmanda aastaaruande esitamist ning komisjoni ettepanekul käesoleva otsuse uuesti läbi vaadata.

4. Lõikes 2 nimetatud aastaaruanne edastatakse teavitamiseks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele.

5. Võttes aluseks käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud aastaaruande, püüab komisjon tagada, et rahastu täidaks artiklis 2 sätestatud eesmärgi ja oleks kättesaadav kogu Euroopa Liidus neile, keda ohustab sotsiaalne tõrjutus või kellel on raske pääseda tavapärasele laenuturule.

Artikkel 9

Hindamine

1. Komisjon korraldab omal algatusel ja tihedas koostöös artikli 5 lõikes 2 nimetatud rahvusvaheliste finantsasutustega vahepealseid ja lõpphindamisi. Vahehindamine viiakse ellu neli aastat pärast rahastu tegevuse algust ja lõpphindamine hiljemalt üks aasta pärast artikli 5 lõikes 2 nimetatud rahvusvahelistele finantsasutustele antud mandaadi lõppemist. Lõpphindamise käigus uuritakse eelkõige, mil määral on rahastu tervikuna saavutanud oma eesmärgid.

2. Hindamiste tulemused edastatakse teavitamiseks Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 10

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas.*

Brüssel, 25. märts 2010

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
J. BUZEK	D. LÓPEZ GARRIDO